

Min farfar Pär Brodd arrenderade på 1860-80
talet ett mindre lantbruk på no: 3 Mellby. Följande har min
fader Peter Brodd född 1868 död 1935 omtalat.

Fiskets omfattning.

Omkring 1845 fiskade farfar lax tillsammans med Gustav
Dahlqvist född 1848. Fisket bedrevs med laxsätt vid kustens
Endast 8 år gammal fisk far följa med då Dahlqvist körde med
häst och vagn den mer än 3 mil långa vägen till Flalmstad
med de två första laxarna för året i slutet av mars, laxpriset
var betydligt högre i Flalmstad än i Loholm. I Flalmstad
inköptes ett parti kampa som efter hemkomst en spans och
avinnades till träd varav förfärdigades nya laxnät, i detta
arbeten fick även hustruna deltaga.

Da så kunde ske mellan jordbrukets arbetena fiskades
med sillgarn, flundrenät, torshgarn och pilk, oftast för hus-
behov men då fiskelyckan var god även för avsalu i orten.
Fisket bedrevs samtidigt med jordbruket men hindrades ibland
långa tider av dåligt väder. Fivinvolkten fick efter förmåga delta

7
Luf. 79

A

II

ACC. N:R M. 11957:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

9

i arbetet med både fiskredskap och jordbruk.

Fiskets art.

Garnfiske förekom, hummer fångades endast tillfälligtvis i flundrenät, på vintern pilkades torske och på hösten något backefiske. Då backarna drogos brukade man ofta slå av fisken i båten varvid kroppen rötade sig, då backorna agnades på nytt användes en form för kropparnas justering, vad denna var av eller vad den kallades har jag aldrig hört omtalas.

Fiskets utgångspunkt.

Fiskredskapen förvarades hemma vid gården ibland i en ända av boningshuset men oftast i någon avdelning i utlusen.

Jordägarna ägde stranden men fäng fisk av sockenborna uppläggs på ornsådet närmast stranden.

Strandplattans bebyggelse.

Några bryggor har aldrig funnits här utan båtarna drogos upp på den långgrundna stranden.

Strand eller fjöboden brukades ej då i regel bostäderna

läga i närheten av stranden

Boningshus.

Boningshus avsedda för enbart fiske funnos ej här då fis-
karen kunde bo hemma på gårdan.

Strandplatsens kolonisation.

Se föregående. Det förekom nog ibland att jordbrukare
som det gick ut för fiska flytta ut till stranden, bygga sig
ett anspråklost hus och försöka livnära sig på huvudsak-
ligen fiske.

Fiskets organisation och försörjningsbetydelse.

Två jordbrukare hjälptes alltid åt med fisket. Jordbruket
kunde vara större eller mindre, farfar hade på 1870 talet cirka
14 tunnland åkerjord varpå odlades råg, havre, hö och pota-
tis. Kreatursbeståndet utgjordes av 1 häst 3-4 ko kreatur
3-4 får, ett par grisar och en flock höns.

B.

I

ACC. N:R M. 11957: 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

H

Melbystrand har aldrig varit och kommer ej heller att bli något fiskeläge. Melbystrand består av en omkring 4 km. lång, flack, långgrund havsstrand utan minsta tillflyktsmärke till skydd för några båtar vid de oftast förekommande S-S- och N-V-liga vindarna, därför kan endast flatbottnade båtar som lätt kunna dragas upp på sandstranden användas här. Marken närmast stranden användes av hela socknen för uppdrag av tång, i övrigt var marken enskild och tillhöll de gårdarna i Melby.

Fiskelägets bopningsförhållande

Den fåtaliga fiskarebefolkningen bodde spridd över området närmast kusten, varför några fiskerbodar ej behövdes.

Endast de halvfiske "kalsäkt" bedrevs på något längre avstånd från hemmet, till em. utanför Glökarfältet använde man sig av fiskerbodar som beboddes under fisketiden mars - augusti. mera sällan förekom att någon tomtelega utmärktes men ibland utskivdes en avgift på 5 kr per år av kronojägarna.

B.

II

ACC. N:R M. 11957:57

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

P. M. Larsson betalade 20 kr årligen eller också dagswike
å 1 kr pr dag till Backegården Mellby för tomtplats
för bostadshus och uthus samt potatisland berättar sonen
August Pettersson.

Flera av bönderna i Mellby by hade för i världen
ekor vid kusten och bedrev tillfälligt fiske med not
och något flundrenätsfiske samt ibland torstpilke.

Jordbrukets försörjningsbetydelse.

Till fiskarstugan hörde i regel en jordlapp varpå odlades
potatis och ibland lite råg, vilken förmån ingick i arrendet.
Så fisket var dåligt och arbete fanns hos bönderna med skörd,
häskning och dylikt hände det ofta att fiskarna en eller flera
dagar i följd mot betalning arbetade i jordbruket hos bön-
derna. Betalningen var ju låg, oftast en eller annan krona
om dagen, men förlingarna var inte så stora på den tiden
så det gick att dra sig fram i all blygsamhet.

B. III

ACC. N:R M. 11957: 6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fåreatusskötsel

Fiskarna vid Mellbystrand höll sig alltid med en eller två gubbar på sommaren och hösten så de blevo färdiga att slakta till jul. Några höns voro även obliga-konster, 5 bland förekom även ett par få som mestadels utsläppts lösa i strandmarkerna och själva skaffade sig födan. Någon ko förekom ytterst sällan då det var svårt skaffa foder till en sådan.

Det var mycket vanligt att djuren fingo disponera ena ändan av böningshuset.

6